

เอกสารประกอบการพิจารณา

ญัตติ

เกี่ยวกับขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อศึกษา
ตรวจสอบ และหาแนวทางแก้ไขปัญหานี้สินคร
เพิ่มเติม (Supplement) จาก อ.พ. 9/2563

อ.พ. 18/2563 สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง

อ.พ. 18/2563

สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง

อ.พ. 9/2563

สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง

อ.พ. 5/2563

สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง

สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐-๒

ญัตติ

เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อศึกษาแผนปฏิรูปประเทศ
ด้านการศึกษาและแก้ไขปัญหาเร่งด่วนด้านการศึกษา (การแก้ไขปัญหานี้สสินครู)
(นายปรีดา บุญเพลิง เป็นผู้เสนอ)

เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาปัญหาหนี้สินครู
(นายสำลี รักสุทธี เป็นผู้เสนอ)

เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาการแก้ไขปัญหานี้
สสินครูและเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการจัดการศึกษาให้เป็นระบบอย่างยั่งยืน
(นายक्रमานิตย์ สังข์พุ่ม เป็นผู้เสนอ)

เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการบริหาร
จัดการหนี้สินครู (นายประกอบ รัตนพันธ์ เป็นผู้เสนอ)

เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไข
ปัญหานี้สสินครู (นายเกษม ศุภรานนท์ เป็นผู้เสนอ)

เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไข
ปัญหานี้สสินครู เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและพัฒนาคุณภาพการศึกษา
(นายสฤกษ์ดี บุตรเนียร เป็นผู้เสนอ)

เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาตั้งคณะกรรมการวิสามัญ เพื่อศึกษาแผนปฏิรูป
ประเทศด้านการศึกษาและแก้ไขปัญหานี้สสินครูโดยเร่งด่วน
(นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ และนายสรชัช สุจิตต์ เป็นผู้เสนอ)

เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ปัญหานี้
สสินครู (นายระวี มาศฉมาดล เป็นผู้เสนอ)

เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแก้ไขปัญหานี้สสินครู
ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน (นายสัมฤทธิ์ แทนทรัพย์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

เพิ่มเติม (Supplement) จาก อ.พ. 9/2563

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) นี้ จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติ ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ พระราชกำหนด ญัตติ หรือหนังสือสัญญา ระหว่างประเทศ ที่เข้าสู่การประชุมของสภาผู้แทนราษฎร และที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา โดยศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล สถิติ ข้อเท็จจริง บทความทางวิชาการ และ/หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้น ให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา กรรมการ และบุคคลในวงงานรัฐสภา ใช้ในการประกอบการพิจารณา ตลอดจนเป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับผู้สนใจทั่วไป

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ผู้รับผิดชอบ

นายมานิช อินทนิม

นางมาลินี คงรื่น

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการวิชาการ 3

ผู้จัดทำและรับผิดชอบ

นายสุริยา ฮ่องเสนาะ

นางสาวโสรัฎฐา พิกุลหอม

นายเปรม ถาวรประภาสวัสต์

นางมัลลิกา สมบัติศิริ

นางสาวเมษณีญา สอนทรัพย์

นางสาวอชฌา ไตรมาลัย

นางเสาวภา วาสนา

นางสาวพรพรรณ เสวกวิหารี

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

วิทยากรปฏิบัติการ

วิทยากรปฏิบัติการ

เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส

เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน

กรกฎาคม 2563

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ปัญหาหนี้สินครูเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมาอย่างยาวนานและในปัจจุบันยังอยู่ในขั้นวิกฤต โดยมีครูร้อยละ 80 หรือประมาณ 400,000 ราย ที่มีหนี้สินท่วมตัว ไม่ว่าจะเป็นหนี้ในระบบผ่านสวัสดิการออมทรัพย์ครู และโครงการสวัสดิการเงินกู้ผ่านสถาบันการเงิน ซึ่งสาเหตุสำคัญที่ทำให้ครูเป็นหนี้เกิดจาก สภาพทางเศรษฐกิจ ค่าครองชีพที่สูงขึ้น ภาระครอบครัว ความไม่มีวินัยทางการเงิน เป็นต้น ซึ่งปัญหาหนี้สินครูเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้คุณภาพของการศึกษาไทยตกต่ำหรือล้าหลังลงจนถึงทุกวันนี้ เนื่องจากปัญหาหนี้สินครูเป็นปัญหาที่ยังไม่สามารถหาแนวทางแก้ไขได้อย่างเป็นรูปธรรม ที่ผ่านมามหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องได้พยายามเข้ามาแก้ไขปัญหา เช่น สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงาน ก.ค.ศ.) ได้จัดตั้งกองทุนเงินหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหานี้สินครู และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกสค.) ก็ยังได้พยายามร่วมกันแก้ไขปัญหานี้ ทว่ายังไม่หมดสิ้นและกลับทวีเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย ดังนั้นปัญหาหนี้สินของบุคลากรทางการศึกษาควรได้รับการพิจารณาหาแนวทางแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรมทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

เอกสารประกอบการพิจารณาฉบับนี้เป็นเอกสารเพิ่มเติมจากเอกสารประกอบการพิจารณา 9/2563 สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง 5/2563 และ 23/2563 สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง จำนวน 9 ญัตติ ดังนี้

- ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อศึกษาแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา และแก้ไขปัญหาระงับด้านการศึกษา (การแก้ไขปัญหานี้สินครู) (นายปรีดา บุญเพลิง เป็นผู้เสนอ)
- ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาปัญหาหนี้สินครู (นายสำลี รักสุทธี เป็นผู้เสนอ)
- ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาการแก้ไขปัญหานี้สินครู และเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการจัดการศึกษาให้เป็นระบบอย่างยั่งยืน (นายक्रमานิตย์ สังข์พุ่ม เป็นผู้เสนอ)
- ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการบริหารจัดการหนี้สินครู (นายประกอบ รัตนพันธ์ เป็นผู้เสนอ)
- ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหานี้สินครู (นายเกษม ศุภรานนท์ เป็นผู้เสนอ)
- ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหานี้สินครู เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและพัฒนาคุณภาพการศึกษา (นายสฤกษ์ดี บุตรเนียร เป็นผู้เสนอ)
- ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อศึกษาแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาและแก้ไขปัญหานี้สินครูโดยเร่งด่วน (นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ และนายสรชัช สุจิตต์ เป็นผู้เสนอ)
- ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ปัญหานี้สินครู (นายระวี มาศฉมาดล เป็นผู้เสนอ)
- ญัตติด่วน เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแก้ไขปัญหานี้สินครูที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน (นายสัมฤทธิ์ แทนทรัพย์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

เอกสารประกอบการพิจารณา

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้แทนราษฎร	ก
ส่วนที่ 1 สารสำคัญ	
1) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อศึกษา แผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาและแก้ไขปัญหาเร่งด่วนด้านการศึกษา (การแก้ไขปัญหาหนี้สินครู) (นายปรีดา บุญเพลิง เป็นผู้เสนอ)	1
2) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา ศึกษาปัญหาหนี้สินครู (นายสำลี รักสุทธี เป็นผู้เสนอ)	2
3) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา ศึกษาการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการจัดการศึกษาให้เป็น ระบบอย่างยั่งยืน (นายक्रमานิตย์ สังข์พุ่ม เป็นผู้เสนอ)	3
4) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการหนี้สินครู (นายประกอบ รัตนพันธ์ เป็นผู้เสนอ)	4
5) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา ศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินครู (นายเกษม ศุภรานนท์ เป็นผู้เสนอ)	5
6) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา ศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินครู เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและพัฒนาคุณภาพ การศึกษา (นายสฤกษ์ดี บุตรเนียร เป็นผู้เสนอ)	6
7) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาตั้งคณะกรรมการวิสามัญ เพื่อศึกษาแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาและแก้ไขปัญหาหนี้สินครูโดยเร่งด่วน (นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ และนายสรชาติ สุจิตต์ เป็นผู้เสนอ)	7
8) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณา ศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินครู (นายระวี มาศฉมาดล เป็นผู้เสนอ)	8
9) ญัตติด่วน เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา ศึกษาแก้ไขปัญหาหนี้สินครูที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน (นายสัมฤทธิ์ แทนทรัพย์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	9
ส่วนที่ 2 บทวิเคราะห์	10
1) ปัญหาหนี้สินครู	10
2) ผลกระทบจากภาวะหนี้สินครู	12

ส่วนที่ 3 ข้อมูลประกอบการพิจารณาญาติติ	14
1) สรุปผลการสำรวจหนี้สินข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2562 โดย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกสค.)	14
2) แผนยุทธศาสตร์เงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครู ประจำปีบัญชี 2562-2564 โดย สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงาน ก.ค.ศ.)	15
3) แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินครู โดย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกสค.)	17
4) ข่าวกี่ยวกับหนี้สินครู	19

ส่วนที่ 1

สาระสำคัญ

ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อศึกษา แผนปฏิรูปประเทศ
ด้านการศึกษาและแก้ไขปัญหาเร่งด่วนด้านการศึกษา (การแก้ไขปัญหาหนี้สินครู)
(นายปรีดา บุญเพลิง เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อศึกษาแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาและแก้ไขปัญหาเร่งด่วนด้านการศึกษา (การแก้ไขปัญหาหนี้สินครู) และส่งผลการพิจารณาให้รัฐบาลรับไปดำเนินการ

เหตุผล

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบร่างแผนปฏิรูปด้านการศึกษา โดยมีรายละเอียดประเด็นปฏิรูป 6 ประเด็น คือ การปรับปรุงระบบการศึกษา การสร้างนวัตกรรมของการจัดการศึกษาแนวทางการปรับปรุงหลักสูตรในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดระบบการผลิตครูให้มีคุณภาพและสมรรถนะซึ่งประเด็นดังกล่าวเป็นประเด็นสำคัญที่ควรศึกษา อย่างไรก็ตามยังมีประเด็นเร่งด่วนที่ควรได้รับการพิจารณาหาแนวทางแก้ไขปัญหาโดยเร็วดังต่อไปนี้

1. แผนการกระจายอำนาจทางการศึกษา
 2. แผนการปฏิรูปกำหนดยุทธศาสตร์การศึกษาและคำสั่ง คสช. ที่ไม่สอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาและเป็นอุปสรรคต่อการปฏิรูปการศึกษา
 3. แผนการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการผลิตและพัฒนาครู
 4. แผนการปฏิรูปหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและสื่อการเรียนการสอน
 5. แผนการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
 6. การแก้ไขปัญหาบรรณานุกรมในการกำกับดูแลและการบริหารจัดการระบบการศึกษาของภาครัฐ
 7. การแก้ไขปัญหาด้านอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา
 8. การแก้ไขปัญหาหนี้สินครูที่กำลังวิกฤติ
- ดังนั้น จึงขอเสนอญัตติดังกล่าว เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาศึกษา แผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา และแก้ไขปัญหาเร่งด่วนด้านการศึกษา (การแก้ไขปัญหาหนี้สินครู) จึงเห็นควรให้มีการศึกษา ตรวจสอบ และหาทางแก้ไขปัญหาต่อไป

สาระสำคัญ
ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาปัญหาหนี้สินครู
(นายสำลี รักสุทธี เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาปัญหาหนี้สินครูและส่งผลการพิจารณาให้รัฐบาลรับไปดำเนินการ

เหตุผล

ครูคือผู้จัดประสบการณ์ให้ศิษย์เกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ประเทศที่ต้องการพัฒนาเด็กให้เป็นไปตามต้องการจะต้องพัฒนาครูก่อน หากครูเก่งก็จะพัฒนาเด็กให้เก่งด้วย สอดคล้องกับคำว่า “ครูเป็นเช่นไร นักเรียนมักเป็นเช่นนั้น ไม่มีนักเรียนเก่งที่เกิดจากครูไม่เก่ง นักเรียนเก่งมักเกิดจากครูที่เก่ง” ครูมีองค์ประกอบสำคัญสองส่วนคือ กายกับจิต หรือรูปธรรมและนามธรรม ภายในที่นี้หมายถึงการจัดประสบการณ์การต่าง ๆ ของครูให้ศิษย์เกิดการเรียนรู้ จิตคือความรู้และภาวะจิตของครู ซึ่งส่วนนี้มีความสำคัญยิ่ง ถ้าครูมีภาวะจิตดีย่อมส่งผลดีต่อการจัดการเรียนรู้ให้ศิษย์ ครูควรเป็นบุคคลที่มีองค์ประกอบทางจิตที่ดี เพื่อให้การจัดการเรียนรู้แก่ศิษย์ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

ปัจจุบันที่มีผลกระทบต่อภาวะจิตครูมีหลายประการ ประการหนึ่งคือฐานะทางเศรษฐกิจ ถ้าครูมีฐานะทางเศรษฐกิจดีย่อมส่งผลดีต่อการปฏิบัติงาน หากมีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีย่อมทำให้การทำงานของครูมีปัญหาได้ ยิ่งหากครูเป็นหนี้ยิ่งทำให้เกิดผลกระทบมากขึ้น เพราะการเป็นหนี้ทำให้เกิดความกังวลใจ และเป็นที่มาของความทุกข์ ซึ่งตรงกับพุทธพจน์ที่ว่า “อริยาทานัง ทุกขัง โลก” แปลว่าการเป็นหนี้เป็นทุกข์ในโลก เมื่อครูมีทุกข์โอกาสที่จะทำให้นักเรียนเกิดความสุขจากการเรียนจึงเป็นสิ่งทำได้ยาก ครูในประเทศที่เจริญแล้ว จะไม่มีหนี้ จึงทำให้มีความสุขกับการเป็นครู แต่เป็นที่น่าวิตกอย่างยิ่งที่ปรากฏว่าครูไทยทุกสังกัดส่วนใหญ่เป็นหนี้สิน ทุกรัฐบาลรู้ปัญหานี้ดีว่าครูเป็นหนี้มีผลกระทบต่อหน้าที่ยังอย่างไร ปัญหาดังกล่าวแทนที่จะทุเลาเบาบางลงกลับมีปัญหายิ่งขึ้น ที่ซำร้ายไปกว่านั้นยังมีสถาบันการเงินเอาเปรียบครู จนทำให้เกิดปฏิญญาสารคาม โดยครูที่มีหนี้ผูกพันกับสถาบันการเงินรวมตัวกัน เพื่อให้รัฐบาลหาทางช่วยเหลือ แต่ยังไม่ได้รับการแก้ไขจนถึงปัจจุบัน

เพื่อหาทางแก้ปัญห และช่วยเหลือครูที่เป็นหนี้ จึงขอเสนอญัตติดังกล่าว และเห็นควรให้มีการศึกษาหาแนวทางแก้ไขปัญหานี้ต่อไป

สาระสำคัญ

ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาการแก้ไขปัญหาหนี้สินครู และเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการจัดการศึกษาให้เป็นระบบอย่างยั่งยืน (นายक्रमานิตย์ สังข์พุ่ม เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาการแก้ไขปัญหาหนี้สินครู และเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการจัดการศึกษาให้เป็นระบบอย่างยั่งยืน และส่งผลการพิจารณาให้รัฐบาลรับไปดำเนินการ

เหตุผล

ปัจจุบันปัญหาหนี้สินครูเป็นปัญหาที่สำคัญและเกิดขึ้นมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานแล้ว ถึงแม้ว่าจะเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากความจำเป็นส่วนตัวของครูแต่ละคนแต่หนี้สินครูที่มีเพิ่มมากขึ้นเป็นจำนวนมาก ครูทั่วประเทศมีหนี้สินท่วมตัว เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้คุณภาพของการศึกษาของไทยตกต่ำหรือลุ่มเหลวจนทุกวันนี้ เนื่องจากปัญหาหนี้สินครูเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นและยังไม่สามารถหาแนวทางแก้ไขได้อย่างเป็นรูปธรรม ที่ผ่านมามีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างได้พยายามร่วมกันแก้ไข อาทิ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงาน ก.ค.ศ.) ได้จัดตั้งกองทุนเงินหมุนเวียนเพื่อแก้ไขหนี้สินข้าราชการครู นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกสค.) ได้ดำเนินการแก้ไขหนี้สินครูแล้วหลายโครงการจะเห็นว่าปัญหาหนี้สินครูก็ยังไม่หมดสิ้น อีกทั้งยังกลับทวีจำนวนเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย ดังนั้น ปัญหาหนี้สินครูจึงเป็นปัญหาสำคัญที่จะต้องมีการพิจารณาหาแนวทางแก้ไขปัญหาในระยะสั้นและระยะยาว และจะต้องมีการบริหารจัดการอย่างเหมาะสมและเป็นระบบ เพื่อให้สามารถแก้ไขหนี้สินให้กับข้าราชการครูซึ่งเป็นบุคลากรที่สำคัญของชาติ

สาระสำคัญ
ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษา
แนวทางการบริหารจัดการหนี้สินครู
(นายประกอบ รัตนพันธ์ เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญ พิจารณาศึกษาแนวทางการบริหารจัดการหนี้สินครู และส่งผลการพิจารณาให้รัฐบาลรับไปดำเนินการ

เหตุผล

เนื่องด้วยปัญหาหนี้สินครูเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมาอย่างยาวนาน และในปัจจุบันอยู่ในขั้นวิกฤตด้วยสถิติจำนวนหนี้สินของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีเพิ่มมากขึ้นเป็นจำนวนมาก โดยมีครูประมาณ 4 แสนราย หรือคิดเป็นร้อยละ 80 ของครูทั่วประเทศมีหนี้สินท่วมตัว ซึ่งมีทั้งหมดในระบบประมาณ 1.2 ล้านล้านบาท แบ่งเป็นหนี้ที่อยู่กับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูและแหล่งกู้อื่น 7 แสนกว่าล้านบาท และหนี้ที่อยู่กับธนาคารออมสิน ผ่านทางโครงการสวัสดิการการเงินกู้กองทุนการมาปณิกสงเคราะห์ช่วยเหลือครูและบุคลากรทางการศึกษา (ช.พ.ค.) ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกสค.) จำนวน 4.7 แสนล้านบาท โดยสาเหตุส่วนใหญ่ของปัญหาหนี้สินครูมาจากปัจจัยทางเศรษฐกิจ ค่าครองชีพที่สูงขึ้น ภาระครอบครัวมากขึ้น ความไม่มีวินัยของครู และความไม่มีวินัยของสถาบันการเงิน เช่น การเปิดโอกาสให้ครูหลาย ๆ คนกู้เงินในโครงการสวัสดิการเงินกู้ ช.พ.ค. ได้โดยไม่มีการตรวจสอบเครดิต รวมถึงเกิดจากปัญหาโครงสร้างของระบบการบริหารบุคคล ปัญหาโครงสร้างของสังคมที่เกี่ยวข้อง และที่สำคัญเกิดจากปัญหาจากการที่หน่วยงานภาครัฐ และสถาบันการเงินยังไม่มีการบริหารจัดการการให้กู้ยืมเงิน การวางแผนการจัดการหนี้ และการติดตามหนี้อย่างเป็นระบบ ดังนั้น ปัญหาหนี้สินครู จึงเป็นปัญหาสำคัญที่จะต้องมีการพิจารณาหาแนวทางแก้ไขปัญหาในระยะสั้นและระยะยาว และจะต้องมีการบริหารจัดการอย่างเหมาะสมและเป็นระบบ เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาหนี้สินให้กับครูซึ่งเป็นบุคลากรที่สำคัญของชาติในการอบรมถ่ายทอดความรู้ให้กับเยาวชนให้ได้รับการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างแท้จริงและยั่งยืนต่อไป

สาระสำคัญ
ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทาง
การแก้ไขปัญหานี้สินครู
(นายเกษม ศุภรานนท์ เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหานี้สินครู และส่งผลการพิจารณาให้รัฐบาลรับไปดำเนินการ

เหตุผล

ด้วยการศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาความรู้ และพัฒนาศักยภาพให้กับทรัพยากรบุคคลของประเทศ ซึ่งรัฐบาลก็ได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องนี้ โดยคณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบร่างแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา โดยมีรายละเอียดประเด็นการปฏิรูปที่สำคัญ 6 ประเด็น คือ การปรับปรุงระบบการศึกษา การสร้างนวัตกรรมของการจัดศึกษา การศึกษาแนวทางการปรับปรุงหลักสูตรในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การสร้างดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ การจัดระบบผลิตครูให้มีคุณภาพและสมรรถนะ และการแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งนอกจากประเด็นการปฏิรูปประเทศด้านศึกษาดังกล่าวแล้ว ในปัจจุบันยังมีประเด็นที่สำคัญที่เป็นปัญหาเกี่ยวเนื่องอันจะส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา และการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของประเทศไทย ซึ่งก็คือปัญหานี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ในปัจจุบันพบว่าปัญหานี้สินครูเป็นปัญหาที่อยู่ในชั้นวิกฤต ครูมีหนี้สินประมาณ 4 แสนราย หรือคิดเป็นร้อยละ 80 ของครูทั่วประเทศ โดยเป็นหนี้ในระบบประมาณ 1.2 ล้านล้านบาท รวมทั้งหนี้นอกระบบอีกเป็นจำนวนมาก โดยสาเหตุส่วนใหญ่ของปัญหามาจากปัจจัยทางเศรษฐกิจ ค่าครองชีพที่สูงขึ้น ความไม่มีวินัยของครู สถาบันการเงินไม่มีระบบการบริหารจัดการ กู้ยืมเงินที่เหมาะสม รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐยังไม่มีการบริหารจัดการแก้ไขปัญหานี้สินครูอย่างเป็นระบบ ดังนั้น หากมีการพิจารณาศึกษาหาแนวทางการแก้ไขปัญหานี้สินของครูอย่างเป็นระบบและเหมาะสมแล้ว ย่อมจะเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาศักยภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาอันเป็นทรัพยากรที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศชาติอย่างยั่งยืนได้ต่อไป

สาระสำคัญ

ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหานี้สินครู เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและพัฒนาคุณภาพการศึกษา (นายสฤกษ์ดี บุตรเนียร เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหานี้สินครู เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและพัฒนาคุณภาพการศึกษา และส่งผลการพิจารณาให้รัฐบาลรับไปดำเนินการ

เหตุผล

เนื่องด้วยระบบศึกษา การจัดการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประชาชนในประเทศ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบ ร่างแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา โดยมีรายละเอียดประเด็นการปฏิรูป 6 ประเด็น คือ การปรับปรุงระบบ การศึกษา การสร้างนวัตกรรมของการจัดการศึกษา การศึกษาแนวทางการปรับปรุงหลักสูตรในระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน การสร้างดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ การจัดระบบการผลิตครูให้มีคุณภาพ และสมรรถนะ และการแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ แต่นอกจากประเด็นในการปฏิรูป ประเทศด้านการศึกษาที่เป็นประเด็นสำคัญแล้ว ในปัจจุบันบุคลากรทางการศึกษาโดยเฉพาะบุคลากรครู ประสบปัญหาที่สำคัญในการดำรงชีวิต โดยมีปัญหานี้สินที่มีครูหลายแสนรายประสบปัญหานี้สิน ทั้งนี้ในระบบ และหนี้ออกระบบ ซึ่งปัญหานี้สินครูย่อมเป็นปัญหาสำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา การพัฒนาคุณภาพชีวิต และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศไทย โดยสาเหตุของปัญหามาจากปัญหา ทางเศรษฐกิจ ระบบสถาบันการเงินที่ยังไม่มีระบบการบริหารจัดการกู้ยืมเงินที่เหมาะสม หน่วยงานภาครัฐ ยังไม่มีการบริหารจัดการแก้ไขปัญหานี้สินครูอย่างเป็นระบบ และจากปัญหาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งหาก มีการพิจารณาศึกษาหาแนวทางการแก้ไขปัญหานี้สินของครูอย่างเป็นระบบและอย่างยั่งยืนแล้ว ย่อมจะเป็น ส่วนหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศต่อไป

สาระสำคัญ

ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาตั้งคณะกรรมการวิสามัญ เพื่อศึกษาแผนปฏิรูปประเทศ
ด้านการศึกษาและแก้ไขปัญหาหนี้สินครูโดยเร่งด่วน

(นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ และนายสรชัช สุจิตต์ เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาตั้งคณะกรรมการวิสามัญ เพื่อศึกษาแผนปฏิรูปประเทศ
ด้านการศึกษาและแก้ไขปัญหาหนี้สินครูโดยเร่งด่วน และส่งผลการพิจารณาให้รัฐบาลรับไปดำเนินการ

เหตุผล

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 258 จ. บัญญัติให้มีการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา
และมาตรา 261 บัญญัติให้การปฏิรูปดังกล่าวมีคณะกรรมการที่มีความเป็นอิสระคณะหนึ่งจัดทำ (ร่าง)
แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบแผนดังกล่าว เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2562
โดยต้องดำเนินการให้บรรลุให้ได้ในระยะเวลาเร่งด่วน 6 ประการ คือ ยกเครื่องระบบการศึกษา บุกเบิก
นวัตกรรมของการจัดการศึกษาระดับโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนหรือการจัดการระดับพื้นที่ การปรับหลักสูตรการจัด
การศึกษาระดับขั้นพื้นฐานไปสู่ระดับหลักสูตรสมรรถนะ สร้างดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ
จัดระบบการผลิตครูให้มีคุณภาพและสมรรถนะความเป็นครู และให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบาย
การศึกษาแห่งชาติ อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นเร่งด่วนที่ควรได้รับการพิจารณาหาแนวทางแก้ไขปัญหาโดยเร็ว
เช่น การกระจายอำนาจทางการศึกษา การผลิตและการพัฒนาครู ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ความ
ต่อเนื่องการปฏิรูปโดยปราศจากการเมืองเข้ามาเป็นอุปสรรค การศึกษาเป็นศูนย์กลางในการบูรณาการระหว่าง
ทุกกระทรวง และการแก้ไขปัญหาหนี้สินครู

สาระสำคัญ

ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาหนี้สินครู
(นายระวี มาศฉมาดล เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาหนี้สินครูและส่งผลการพิจารณาให้รัฐบาลรับไปดำเนินการ

เหตุผล

ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับผลกระทบจากสภาพเศรษฐกิจปัจจุบัน เนื่องจากภาวะค่าครองชีพและรายได้ของข้าราชการครูต่ำ ประกอบกับการกู้เงิน ช.พ.ค. สหกรณ์ออมทรัพย์ครู และหนี้สถาบันการเงินอื่นจำนวนมาก หนี้สินของครูดังกล่าว มีอัตราดอกเบี้ยที่สูง ส่งผลให้ครูไม่สามารถที่จะผ่อนชำระหนี้สินได้ตามกำหนด เงินเดือนของครูภายหลังตัดบัญชีเพื่อหักชำระหนี้เงินกู้แล้วนั้นเหลือไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ และดูแลจุนเจือครอบครัว

ผลกระทบจากปัญหาหนี้สินของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา กระทบต่อการปฏิบัติงานของครู เช่น ลางาน ขาดงาน เพื่อประกอบอาชีพหารายได้เสริมนำเงินมาชำระหนี้ และปัญหาด้านประสิทธิภาพของงานกระทบต่อการปฏิรูปการศึกษา ทำให้ปฏิบัติหน้าที่ไม่ตรงตามคำสั่ง ไม่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล จึงขอเสนอญัตติดังกล่าวเพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาหนี้สินครูต่อไป

สาระสำคัญ

ญัตติด่วน เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแก้ไขปัญหา
หนี้สินครูที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน
(นายสัมฤทธิ์ แทนทรัพย์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

เพื่อให้ที่ประชุมพิจารณาตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแก้ไขปัญหานี้สินครู
ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน

เหตุผล

อาชีพครูถือได้ว่าเป็นอาชีพที่มีเกียรติและได้รับการยกย่องนับถือจากบุคคลทั่วไปจนถือได้ว่า
ครูเป็นผู้นำทางสังคม การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนามนุษย์ให้มีความเจริญงอกงามทั้งทางด้านสติปัญญา
ความรู้ คุณธรรมความดีงามในจิตใจ มีความสามารถที่จะทำงาน และคิดวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง สามารถ
เรียนรู้ แสวงหาความรู้ ตลอดจนใช้ความรู้สร้างสรรค์ ครูจึงต้องทำตัวเป็นแบบอย่างของชาวบ้าน
ทั้งด้านความประพฤติส่วนตัวและความเป็นอยู่ประกอบกับสังคม ในอดีตเป็นสังคมที่เรียบง่าย ทำให้
การดำรงชีวิตของครุนั้นมีความสมถะ การใช้จ่ายจะมีความประหยัด อดออมไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่กู้หนี้ยืมสิน
โดยไม่จำเป็น ครูมีภาระหน้าที่ในการเตรียมความพร้อมสร้างเสริมสติปัญญาเป็นผู้ให้เครื่องมือในการแสวงหา
ความรู้และเป็นผู้จุดประกายแห่งการเรียนรู้กระตุ้นการใฝ่รู้ใฝ่เรียนให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้สิ่งใหม่ได้มี
ความเพียรพยายามในการแสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลา รวมทั้งปลูกฝังกลมกลืนคุณธรรมจริยธรรม
และค่านิยมที่พึงประสงค์สอนทักษะชีวิตให้สามารถทำงานและดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้ ในปัจจุบันครู
ประสบปัญหาที่สำคัญในการดำรงชีวิต โดยมีปัญหานี้สินที่มีครูหลายแสนรายประสบปัญหานี้สิน ทั้งนี้
ในระบบและนอกระบบ ซึ่งปัญหานี้สินครูย่อมเป็นปัญหาสำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา
การพัฒนาคุณภาพชีวิต และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศไทย โดยสาเหตุของปัญหามาจากปัญหา
ทางเศรษฐกิจ ค่าครองชีพที่สูงขึ้น ความต้องการในปัจจุบันที่ ภาระครอบครัว ความไม่มีวินัยของครู และระบบ
สถาบันการเงินที่ยังไม่มีระบบการบริหารจัดการกู้ยืมเงินที่เหมาะสม ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาสำคัญและ
แนวทางในการแก้ปัญหานี้สินครูอย่างเป็นระบบที่ยั่งยืน หน่วยงานทุกภาคส่วนจึงควรมีส่วนร่วมศึกษา
หาแนวทางแก้ไขปัญหานี้สินครูอย่างเป็นระบบ และจากปัญหาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหากมีการพิจารณาศึกษา
หาแนวทางการแก้ไขปัญหานี้สินของครูอย่างเป็นระบบแล้ว ย่อมจะเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิต
อย่างยั่งยืน ซึ่งกรณีดังกล่าวเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับประโยชน์สำคัญของแผ่นดินหรือมีความจำเป็นรีบด่วน
ในอันที่จะรักษาความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือความมั่นคงของประเทศไม่ว่าในทาง
เศรษฐกิจ หรือในทางใด ๆ ก็ตาม หรือในอันที่จะขจัดเหตุใด ๆ ที่กระทบกระเทือนต่อเสรีภาพของประชาชน
อย่างร้ายแรง (เหตุผลแล้วแต่กรณี)

ส่วนที่ 2

บทวิเคราะห์

ปัญหาหนี้สินครู

ปัญหาหนี้สินครู เป็นปัญหาที่สำคัญและเกิดขึ้นมานานแล้ว แม้ว่าจะเป็นปัญหาที่เกิดจากความจำเป็นส่วนตัวของครูแต่ละคน แต่หนี้สินครูเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้คุณภาพการศึกษาของไทยตกต่ำหรือลุ่มหลงจนทุกวันนี้ เนื่องจากหนี้สินทำให้ครูขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน มีคุณภาพชีวิตลดลงจนต้องหางานพิเศษอื่นมาเสริมเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้นเพียงพอต่อการดำรงชีพ หรือนำไปชำระหนี้สินที่มีอยู่เดิม ทำให้ครูใช้เวลาในการสอนไม่เต็มที่ ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนและคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้ อาจส่งผลกระทบต่อเนื่องตามมาก็คือ หากเงินเดือนที่เป็นรายได้ประจำไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน หรือไม่เพียงพอต่อการชำระหนี้เก่าที่มีอยู่ ครูก็จำเป็นต้องกู้เงินจากแหล่งต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ทำให้เป็นหนี้สินต่อเนื่องเช่นนี้ต่อไป

ภาพรวมหนี้สินครูแบ่งเป็นดังนี้²

แหล่งให้กู้ยืม	จำนวนเงิน
การฌาปนกิจสงเคราะห์ช่วยเพื่อนครูและบุคลากรทางการศึกษา (ช.พ.ค.)	400,000 ล้านบาท
ธนาคารออมสิน	390,000 ล้านบาท
ธนาคารกรุงไทย	60,000 ล้านบาท
ธนาคารอาคารสงเคราะห์	60,000 ล้านบาท
สหกรณ์ออมทรัพย์ที่เกี่ยวข้องกับครู	850,000 ล้านบาท

สาเหตุของปัญหาหนี้สินครู

เพชรดา อนุศรี (2544) ได้สรุปสาเหตุที่ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องเข้าสู่สภาวะหนี้ที่ไม่มีที่สิ้นสุด³ ได้ดังนี้

1. กู้ยืมตั้งแต่เรียนหนังสือ เนื่องจากผู้ปกครองต้องกู้เงินมาเพื่อใช้เป็นทุนการศึกษาของบุตร และเมื่อบุตรได้เป็นครูหรือบุคลากรทางการศึกษาแล้วนั้น จึงต้องหาเงินเพื่อไปชำระหนี้ที่ผู้ปกครองกู้ยืมมา
2. กู้ยืมเพื่อซื้อยานพาหนะใช้ในการเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่ราชการ เนื่องจากครูส่วนใหญ่ต้องปฏิบัติหน้าที่ห่างไกลจากบ้าน หรือแม้กระทั่งที่พักก็จะอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน เพราะโรงเรียนไม่มีที่พักจำนวนเพียงพอให้กับครู หรือมีที่พักทรุดโทรมมากจนไม่สามารถอาศัยอยู่ได้

¹ เผยแพร่ทั่วประเทศ เป็นหนี้รวมกว่า 1.1 ล้านล้านบาท. (16 มกราคม 2563). สืบค้น 23 มิถุนายน 2563 จาก <https://news.ch7.com/detail/388494>

² อึ้ง!หนี้ครูไทยพุ่ง 1.36 ล้านล้าน ศธ.ได้ข้อสรุป เผยมาตรการแก้ปัญหา. (7 พฤษภาคม 2563). ข่าวสดออนไลน์. สืบค้น 23 มิถุนายน 2563 จาก https://www.khaosod.co.th/breaking-news/news_4082612

³ เพชรดา อนุศรี. (ตุลาคม 2544-มกราคม 2545). ทำอย่างไรหนี้สินครูไทย...จะลดลง. วารสารศึกษาศาสตร์, 25(2), 39.

3. กู้ยืมเพื่อสร้าง ซ่อมแซม หรือต่อเติมที่อยู่อาศัย เนื่องจากสวัสดิการบ้านพักที่ไม่เพียงพอ ทำให้ครูที่อยู่ต่างถิ่นซึ่งไม่สามารถย้ายตามคำร้องของตนเองได้จึงต้องกู้เงินมาเพื่อสร้างบ้าน อีกทั้งสถาบันการเงินยังเปิดโอกาสสูงใจให้ครูสามารถกู้เงินเพื่อสร้าง ซ่อมแซม หรือต่อเติมที่อยู่อาศัยในอัตราดอกเบี้ยต่ำ จึงใจให้ครูกู้เงินเพื่อมีบ้านเป็นของตัวเอง

4. กู้ยืมเพื่อใช้เป็นทุนส่งบุตรหลานเล่าเรียน หรือใช้เพื่อการศึกษาต่อของตนเอง
5. กู้ยืมเพื่อใช้ซื้ออุปกรณ์เทคโนโลยีหรือเครื่องมือสื่อสาร เช่น คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ
6. กู้ยืมเพื่อนำไปสร้างอาชีพเสริม
7. กู้ยืมเพื่อนำไปใช้จ่ายภาษีสังคม

นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกสค.) ได้สรุปสาเหตุที่ครูต้องเข้าสู่สถานะหนี้สิน⁴ ดังนี้

1. ครูมีความต้องการที่อยู่อาศัย จึงจำเป็นต้องกู้ยืมเงินเพื่อนำมาใช้ในการซื้อที่ดิน สร้าง ซ่อมแซมที่อยู่อาศัย
2. ครูต้องการนำเงินมาใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน เช่น ใช้จ่ายภายในครอบครัว ค่าอาหาร ค่าที่พักอาศัย ค่าเดินทาง และภาระความรับผิดชอบในการดูแลครอบครัว

3. ครูต้องการสร้างฐานะทางสังคมให้สูงขึ้น เช่น การลงทุนในอาชีพเสริม การศึกษาต่อ

4. ครูมีค่านิยมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น ค่านิยมฟุ่มเฟือย ใช้จ่ายเกินตัว ซื้อเครื่องอำนวยความสะดวกเกินรายได้ การเป็นหนี้มีหลากหลายปัจจัยทั้งรายได้ที่ไม่เพียงพอ รายจ่ายประจำที่มีมากเกินไปโดยเฉพาะคนที่มีครอบครัว รายจ่ายที่เกิดขึ้นในกรณีฉุกเฉิน เช่น เจ็บป่วย รายจ่ายที่เป็นภาษีสังคม เช่น งานแต่ง งานบวช งานศพ หรือรายจ่ายที่เกิดจากการบริโภคตามค่านิยมเพื่อความมีหน้ามีตาตามกระแสสังคมที่ถูกครอบงำด้วยวัฒนธรรมการบริโภค เมื่อเป็นหนี้ก็จำเป็นต้องจัดการกับภาวะความเป็นหนี้ รวมทั้งต้องป้องกันไม่ให้เกิดหนี้ใหม่นี้คือสิ่งที่หน่วยงานต่าง ๆ พยายามนำเสนอเพื่อดำเนินงานกระแสนโยบายและการเป็นหนี้ที่เพิ่มมากขึ้น

จากการสัมภาษณ์บุคลากรครู พบว่า ครูมีความรู้และความเข้าใจในเรื่องของการบริโภค กระแสสังคม รวมถึงแนวทางในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและการป้องกันการเกิดหนี้ใหม่ แต่เงื่อนไขในชีวิตประจำวันของสังคมครูด้วยตัวเอง ได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของเหตุผลที่ทำให้การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมบริโภคและการป้องกันการเกิดหนี้เป็นไปได้ยาก เพราะสิ่งที่พบจากการพูดคุยสัมภาษณ์ คือ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เป็นหนี้ก้อนใหญ่เป็นความจำเป็นทั้งสิ้น แต่การใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือยก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เงินเดือนในแต่ละเดือนไม่เพียงพอ ไม่มีเงินเก็บ จึงจำเป็นต้องกู้เงินจำนวนมาก ทำให้ชีวิตวนเวียนอยู่กับการเป็นหนี้อย่างไม่มีทางออก อย่างไรก็ตามประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจโดยเฉพาะจากการสัมภาษณ์ครูจากพื้นที่ต่าง ๆ พบว่า บริบทเชิงพื้นที่ตั้งของโรงเรียนและลักษณะของโรงเรียนก็มีผลต่อการพาตัวเองเข้าสู่สังคมบริโภคและการแข่งขันโดยไม่รู้ตัว ภาพรวมของการสัมภาษณ์กลุ่มบุคลากรครูในพื้นที่เมืองที่มีห้างสรรพสินค้าและร้านค้าได้ถูกผลักดันเข้าสู่สังคมบริโภคมากขึ้น เพราะเห็นว่าการพาตัวเองเข้าสู่การบริโภคเพื่อให้ตนเองดูดีมีระดับสอดคล้องกับค่านิยมของการเป็นคนเมือง

⁴ ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตครู. (2554). สภาพทางเศรษฐกิจและการเงินของครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา. น. 38-42.

ผลกระทบจากภาวะหนี้สินครู

ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตครู สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ⁵ ได้ทำการศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจและการเงินของครูโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน พบว่า จากสถานการณ์ที่ภาวะค่าครองชีพสูงขึ้น ส่งผลให้รายได้ประชาชนไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน อีกทั้งด้วยสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วส่งผลให้ครูเข้าสู่สภาวะการเป็นหนี้อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ หากครูมีภาระหนี้มากย่อมเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพได้ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการยกระดับรายได้และขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระยะยาว

หากครูมีปัญหาทางการเงินส่งผลให้ไม่มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มศักยภาพ การสร้างระบบการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพต้องอาศัยบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพเช่นเดียวกัน ดังนั้นการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูจึงมีความสำคัญและเป็นเรื่องเร่งด่วน

ปัญหาหนี้สินครูเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นและยังไม่สามารถหาแนวทางแก้ไขได้อย่างเป็นรูปธรรม ระยะเวลาที่ผ่านมากว่า 20 ปี หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้พยายามร่วมกันแก้ไข เช่น สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงาน ก.ค.ศ.) ได้จัดตั้งกองทุนเงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครูตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2540 โดยจัดสรรงบประมาณสำหรับเงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินครู นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกสค.) ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูแล้วหลายโครงการ เช่น โครงการพัฒนาชีวิตครูซึ่งเป็นโครงการที่ได้จัดทำบันทึกข้อตกลงร่วมกัน 3 ฝ่าย ได้แก่ ครู กระทรวงศึกษาธิการ และธนาคารออมสิน โดยธนาคารออมสินจะเป็นหน่วยงานสนับสนุนด้านการเงินให้แก่ครูเพื่อนำไปใช้จ่ายในชีวิตประจำวันและชำระหนี้โครงการคลินิกการเงินครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยเปิดให้คำปรึกษาด้านการเงินและแก้ไขปัญหาหนี้สินครูโดยผู้เชี่ยวชาญ และการมาปฏิบัติงานสงเคราะห์ช่วยเหลือครูและบุคลากรทางการศึกษา (ช.พ.ค.) ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างกระทรวงศึกษาธิการกับธนาคารกรุงไทย โดยได้ปล่อยกู้และให้ผู้กู้ชำระคืนเฉพาะดอกเบี้ย ส่วนเงินต้นสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกสค.) จะส่งไปชำระให้กับธนาคาร

แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินครู

ปรีชา วิทยาภรณ์ (2559) ได้ศึกษา “กระบวนการแก้ไขปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา”⁶ โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. มาตรการช่วยเหลือเฉพาะหน้าหรือการแก้ไขปัญหาในระยะสั้น ได้แก่ เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ การพักชำระหนี้ การลดดอกเบี้ย การปรับโครงสร้างหนี้ การลดดอกเบี้ยเงินกู้ การจัดให้มีสวัสดิการช่วยเหลือต่าง ๆ เท่าที่จำเป็น

⁵ ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตครู. (2554). สภาพทางเศรษฐกิจและการเงินของครูโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา. น. 12-20.

⁶ ปรีชา วิทยาภรณ์. (2559). กระบวนการแก้ไขปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, บัณฑิตวิทยาลัย, การบริหารการศึกษา.

2. การแก้ไขระยะยาว มีดังนี้

2.1 ควรทำการส่งเสริมให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีระบบขั้นเงินเดือนหรือค่าตอบแทนการเลื่อนตำแหน่งและเงินเดือนให้สูงขึ้นและส่งเสริมข้าราชการครูฯ ให้มีรายได้พิเศษ

2.2 ควรให้มีการเจรจาประนอมหนี้และลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้และการให้ส่งงวดเดือนในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำลง จัดสรรเงินในการกู้ยืมในอัตราดอกเบี้ยต่ำ ระยะเวลาในการผ่อนหนี้ให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และตั้งศูนย์ช่วยเหลือประนีประนอมหนี้สินให้แก่ครู

2.3 ควรมีการเพิ่มค่าครองชีพและสวัสดิการให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในด้านที่อยู่อาศัย การศึกษาต่อ การจัดให้มีรายได้เพิ่มและควรส่งเสริมให้ครูมีการประกอบอาชีพเสริมและเพิ่มค่าตอบแทนให้มากขึ้น

2.4 ควรจัดสวัสดิการด้านการกู้เพิ่มขึ้นและเบิกค่าเล่าเรียนของบุตรถึงปริญญาตรีและมีโครงการบ้านพักอาศัยหรือการต่อเติมที่อยู่อาศัยให้ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ และรัฐบาลควรมีนโยบายเพิ่มค่าตอบแทนเงินเดือน ค่าตอบแทนการสอนและลดภาระค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น

นอกจากนี้ควรจัดให้มีการอบรมเรื่องวินัยทางการเงินของข้าราชการครูและบุคลากรการศึกษา เพื่อให้ข้าราชการครูและบุคลากรการศึกษา พัฒนาทักษะและวินัยทางการเงิน และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นต่อไป

ส่วนที่ 3

ข้อมูลประกอบการพิจารณาญาติ

ภาครัฐได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงาน ก.ค.ศ.) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่อยู่ในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกสค.) ซึ่งเป็นองค์กรในกำกับกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดหาแนวทางแก้ไขปัญหาหนี้สินครู เพื่อให้ครูได้ลดภาระหนี้ ไม่ก่อหนี้เพิ่ม และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยได้สำรวจหนี้สินข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2562 ดังตารางต่อไปนี้

1. สรุปผลการสำรวจหนี้สินข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2562 โดย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกสค.)

จำนวนหนี้	คน	คิดเป็นร้อยละ	เฉลี่ยต่อราย (บาท)	รวมเป็นหนี้ (บาท)	อัตราส่วนจำนวนครูที่เป็นหนี้ทั้งหมดในแต่ละช่วงชั้น เทียบระหว่างกลุ่มประชากรต่อครูทั่วประเทศ (คน)	อัตราส่วนหนี้สินครูที่เป็นหนี้ในแต่ละช่วงชั้นและหนี้รวมของครูทั่วประเทศ(บาท)
1. ไม่มีหนี้	80	4.62	-	-	19,365.64	-
2. หนี้ไม่เกิน 200,000 บาท	116	6.70	119,230.99	13,830,794.84	28,080.18	3,348,027,138.67
3. หนี้ 200,000-900,000 บาท	269	15.54	567,312.78	152,607,137.82	65,116.96	36,941,683,025.93
4. หนี้ 900,000-1,600,000 บาท	442	25.53	1,323,053.35	584,789,580.70	106,995.15	141,560,294,201.75
5. หนี้ 1,600,001-2,300,000 บาท	214	12.36	1,992,439.80	426,382,117.20	51,803.08	103,214,523,557.26
6. หนี้ 2,300,001-3,000,000 บาท	231	13.34	2,653,513.04	612,961,512.24	55,918.28	148,379,887,177.85
7. หนี้มากกว่า 3,000,000 บาท	379	21.89	4,482,888.14	1,699,014,605.06	91,744.71	411,281,280,110.15
รวม	1,731	100	2,015,936.31	3,489,585,747.86	419,024.00	844,725,695,211.61

จากการสำรวจของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกสค.) ได้สำรวจกลุ่มประชากรจำนวน 1,731 คน จากข้าราชการครูทั้งหมด 419,024 คน พบว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีหนี้สินโดยเฉลี่ยคนละ 2,015,936.31 บาท พิจารณาจากสัดส่วน เห็นว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 91,744 คน เป็นหนี้เฉลี่ยโดยประมาณคนละ 4,482,888 บาท

และหากพิจารณาสัดส่วนจากข้าราชการครูและบุคลากรการศึกษา ทั้งประเทศ พบว่า มีหนี้สินรวมโดยประมาณ 844,725,695,211 บาท

2. แผนยุทธศาสตร์เงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครู ประจำปีบัญชี 2562-2564 โดยสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงาน ก.ค.ศ.)⁴

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงาน ก.ค.ศ.) ได้ดำเนินงานเงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครูตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2540 ตั้งแต่ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2540-2546 เงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครูได้รับจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐบาลจำนวนทั้งสิ้น 1,200,000,000 บาท ต่อมาในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมอีกจำนวน 120,000,000 บาท เงินทุนหมุนเวียนฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อบรรเทาภาระหนี้สินให้แก่ข้าราชการครู โดยการให้ข้าราชการครูกู้ยืมเงินในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 4 ต่อปี วงเงินให้กู้ยืมรายละ ไม่เกิน 200,000 บาท ชำระคืนภายใน 8 ปี (96 งวด) เพื่อนำไปชำระหนี้สินที่มีอยู่เดิมตามหลักเกณฑ์และวิธีการให้กู้ยืมเงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครู ข้อมูล ณ เดือนตุลาคม พ.ศ. 2561 สำนักงาน ก.ค.ศ. ได้ดำเนินงานเงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครูตามพระราชบัญญัติการบริหารเงินทุนหมุนเวียน พ.ศ. 2558 และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการบริหารเงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครู พ.ศ. 2558 และใน พ.ศ. 2561 ได้ปรับหลักเกณฑ์และวิธีการให้กู้ยืม โดยขยายวงเงินให้กู้ยืมเพิ่มขึ้นรายละไม่เกิน 300,000 บาท

แผนยุทธศาสตร์เงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครูได้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานของเงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครูให้มีประสิทธิภาพ โดยมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก (SWOT Analysis) ของเงินทุนหมุนเวียนฯ กำหนดจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ทำให้รู้ตำแหน่งยุทธศาสตร์ของเงินทุนหมุนเวียนฯ เนื่องจากเงินทุนหมุนเวียนฯ จำเป็นต้องได้รับการพัฒนา ดังนั้น จึงต้องสร้างความเข้มแข็งและตอบสนองต่อโอกาสของเงินทุนหมุนเวียนฯ และสามารถกำหนดประเด็นที่ต้องดำเนินงานเงินทุนหมุนเวียนฯ เพื่อก้าวไปสู่วิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยแผนยุทธศาสตร์เงินทุนหมุนเวียนฯ ประจำปีงบประมาณ 2562-2564 ได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ ในแต่ละด้าน ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 บรรเทาภาระหนี้สินที่จำเป็นและเร่งด่วนของข้าราชการครู มุ่งเน้นให้การบริหารจัดการเงินทุนหมุนเวียนฯ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ถูกต้องตามระเบียบ หลักเกณฑ์ และวิธีการ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาข้าราชการครูให้ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งเน้นพัฒนากระบวนการเสริมสร้างให้ข้าราชการครูมีวินัยทางการเงิน ส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง และการให้ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ในครัวเรือน

⁴ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงาน ก.ค.ศ.) กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). แผนยุทธศาสตร์เงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครู ประจำปีบัญชี 2562-2564. สืบค้น 22 มิถุนายน 2563 จาก https://www.otepc.go.th/images/00_YEAR2562/08_PT/doc/01แผนยุทธศาสตร์เงินทุน_62-64.pdf

ยุทธศาสตร์ที่ 3 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครู มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการติดตามและควบคุมการดำเนินงาน การเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการเงินทุนหมุนเวียนฯ โดยนำระบบการควบคุมภายใน การบริหารความเสี่ยง การพัฒนาทรัพยากรบุคคล และระบบการเงินการบัญชี เพื่อให้ผู้รับบริการได้รับความพึงพอใจสูงสุด

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐานในการพัฒนาเงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครู มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการเงินทุนหมุนเวียนฯ ที่มีประสิทธิภาพและทันสมัยเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานเงินทุนหมุนเวียนฯ โดยแต่ละยุทธศาสตร์ได้กำหนดโครงการ กิจกรรม ตัวชี้วัดเพื่อตอบสนองต่อพันธกิจและเป้าหมายการดำเนินงานเงินทุนหมุนเวียนฯ ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

ผลการดำเนินงาน

1. การจัดสรรเงินทุนหมุนเวียนฯ ให้ข้าราชการครูกู้ยืมเงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครูมีวัตถุประสงค์ให้ข้าราชการครูกู้ยืม เพื่อนำไปชำระหนี้สินเดิมที่มีอยู่ วงเงินรายละไม่เกิน 300,000 บาท โดยมีข้าราชการครูได้รับอนุมัติให้กู้ยืมไปแล้วจำนวน 56,574 ราย เป็นจำนวนเงิน 4,290,609,670 บาท โดยมีผลการอนุมัติให้กู้ยืม ดังนี้

ปีงบประมาณ	วงเงินจัดสรร (บาท)	อนุมัติ (ราย)	วงเงินที่อนุมัติ (บาท)
พ.ศ. 2559	500,000,000.00	320	78,554,573.12
พ.ศ. 2560	100,000,000.00	174	34,015,590.72
พ.ศ. 2561	100,000,000.00	143	32,877,230.14

2. ดำเนินการสำรวจความพึงพอใจของข้าราชการครูที่มีต่อการดำเนินงานเงินทุนหมุนเวียนฯ จากกลุ่มตัวอย่างข้าราชการครู ทั้ง 4 ภูมิภาค โดยนำผลการสำรวจข้อมูลความต้องการกู้ยืม ความพึงพอใจของข้าราชการครูที่มีต่อการดำเนินงานเงินทุนหมุนเวียนฯ และปัญหาอุปสรรคที่พบมาวิเคราะห์เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นข้อมูลในการปรับปรุง ระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีการ และแนวปฏิบัติการเกี่ยวกับการดำเนินงานเงินทุนหมุนเวียนฯ ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

3. จัดทำโครงการเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานเงินทุนหมุนเวียนฯ ให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านเงินทุนหมุนเวียนฯ ทั้งในส่วนกลางและเขตพื้นที่การศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทราบและได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง อันจะเป็นการเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานและให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

4. จัดทำโครงการเสริมสร้างค่านิยมการมีวินัยทางการเงินและการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่ข้าราชการครูผู้กู้ยืมและข้าราชการครูบรรจุใหม่ เพื่อให้เกิดความตระหนักเกี่ยวกับ การมีวินัยทางการเงินและการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

5. ปรับปรุงระเบียบ หลักเกณฑ์วิธีการ แนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานเงินทุนหมุนเวียนฯ ให้ทันสมัยสอดคล้องกับนโยบายและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

6. การดำเนินงานด้านการเงินมีผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ดังนี้

งบแสดงฐานะการเงิน (โดยย่อ) (หน่วย : ล้านบาท)

	2556	2557	2558	2559	2560
สินทรัพย์รวม	1,506.47	1,524.90	1,550.61	1,568.10	1,706.11
- สินทรัพย์หมุนเวียน	1,200.88	710.53	555.10	689.43	1,027.96
- สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	305.60	814.37	995.51	878.67	677.49
หนี้สินรวม	8.25	10.36	0.42	6.53	5.17
- หนี้สินหมุนเวียน	8.25	10.36	0.42	6.53	5.17
- หนี้สินไม่หมุนเวียน	-	-	-	-	-
ส่วนของผู้ถือหุ้นรวม	1,498.22	1,514.54	1,535.81	1,561.58	1,700.93
- เงินกองทุน/ทุนประเดิม	1,200.00	1,200.00	1,200.00	1,200.00	1,320.00
- กำไรสะสม	298.22	314.54	335.81	361.58	380.93

งบรายได้และค่าใช้จ่าย (โดยย่อ) (หน่วย : ล้านบาท)

	2556	2557	2558	2559	2560
รายได้	26.94	41.72	60.85	59.39	46.59
- อัตราการเติบโตของรายได้	-26%	55%	46%	-2%	-21.55
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	16.34	18.19	33.66	33.80	26.96
- อัตราส่วนค่าใช้จ่ายต่อรายได้	61%	44%	55%	57%	57.86
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่าย (สุทธิ)	10.59	23.53	27.19	25.59	19.63

7. เงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครูได้เข้าสู่ระบบประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียนของกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ตามบันทึกข้อตกลงการประเมินผลการดำเนินงานเงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครู ซึ่งคณะกรรมการประเมินผลฯ ได้พิจารณาเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานรอบสิ้นปี พ.ศ. 2555-2560 โดย พ.ศ. 2555 ได้ 3.3520 คะแนน พ.ศ. 2556 ได้ 1.893 คะแนน พ.ศ. 2557 ได้ 3.3588 คะแนน พ.ศ. 2558 ได้ 4.4864 คะแนน พ.ศ. 2559 ได้ 3.6821 คะแนน และ พ.ศ. 2560 ได้ 3.897 คะแนน

3. แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินครู โดย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกสค.)⁵

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกสค.) เป็นองค์กรในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ในการจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตครูและบุคลากรทางการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 เพื่อสนองนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการ และตระหนักถึงบทบาทสำคัญของการมีส่วนร่วมในการยกระดับคุณภาพชีวิตครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถปฏิบัติหน้าที่จัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สำนักงาน สกสค. จึงกำหนดยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการไว้ 4 ด้าน ดังนี้

⁵ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2562). รายงานประจำปี 2561 สกสค. สืบค้น 22 มิถุนายน 2563 จาก http://www.oteq.go.th/admin/assets/cdn/files/Mr.TGsobo6y_1556165192.pdf

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ปฏิรูปองค์กรสู่ความโปร่งใส

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ประสานความร่วมมือ ยกระดับคุณภาพการจัดสวัสดิการ สวัสดิภาพ มุ่งสู่คุณภาพ การศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างรายได้อย่างมั่นคง ดำรงการจัดสวัสดิการ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 เพิ่มคุณภาพการให้บริการหลากหลาย สร้างสื่อนวัตกรรมทางการศึกษา

อีกทั้งยังมีเป้าประสงค์ข้อหนึ่งที่กำหนดให้ สกสค. เป็นหน่วยงานหลักในการแก้ไขปัญหาหนี้สินครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยที่ผ่านมา สกสค. ได้จัดสวัสดิการโครงการสวัสดิการเงินกู้การฌาปนกิจสงเคราะห์ ช่วยเพื่อนครูและบุคลากรทางการศึกษา (ช.พ.ค.) ตั้งแต่ พ.ศ. 2547-2558 จำนวน 7 โครงการ ประกอบด้วย โครงการที่ 1 ร่วมกับธนาคารกรุงไทย และโครงการที่ 2 ถึงโครงการ ที่ 7 ร่วมกับธนาคารออมสิน ข้อมูล ณ วันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2561 มีผู้กู้โครงการดังกล่าวคงเหลือ จำนวน 444,267 ราย สำนักงานคณะกรรมการ สกสค. ร่วมกับธนาคารออมสิน ได้เปิดโอกาสให้ผู้กู้โครงการที่ 2 ถึงโครงการที่ 7 สามารถเข้าร่วมโครงการลดภาระหนี้ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งเป็นการปรับโครงสร้างหนี้ของผู้กู้เงินโครงการเดิมให้ได้รับดอกเบี้ย ในอัตราร้อยละ 4.00 ต่อปี ตามหลักเกณฑ์ของโครงการที่กำหนด ดังนั้น สกสค. จึงต้องให้บริการผู้กู้เงิน โครงการสวัสดิการเงินกู้ ช.พ.ค. ทั้งหมด เช่น การเปลี่ยนแปลงผู้ให้ความยินยอมในการหักเงินสงเคราะห์ ครอบครัว ช.พ.ค. การถึงแก่กรรมของผู้กู้เงิน การขอรับค่าสินไหมทดแทนของผู้รับผลประโยชน์ผ่านระบบ คอมพิวเตอร์ การยื่นแบบคำขอกู้เงินโครงการลดภาระหนี้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นต้น

โครงการลดภาระหนี้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีวัตถุประสงค์การกู้เงินเพื่อชำระหนี้ เงินกู้สินเชื่อโครงการ ช.พ.ค. เดิม ชำระดอกเบี้ยเงินกู้รายเดือน ชำระเงินสงเคราะห์รายศพรายเดือนประเภท เงินกู้เบิกเกินบัญชี วงเงินกู้ รายละ 700,000 บาท อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ร้อยละ 4 ต่อปี เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 4 กันยายน พ.ศ. 2559 ถึงปัจจุบัน มีผู้เข้าร่วมโครงการทั้งหมด ณ วันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2561 จำนวน 1,763 ราย จำนวนผู้กู้เงินที่เข้าร่วมโครงการลดภาระหนี้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำนวน 120 ราย และงานให้บริการแก่ผู้กู้เงินโครงการ ช.พ.ค. และ การฌาปนกิจสงเคราะห์ ช่วยเหลือเพื่อนครูและบุคลากรทางการศึกษาในกรณีที่คุณสมรสถึงแก่กรรม (ช.พ.ส.) ที่มารับบริการเกี่ยวกับ โครงการ ช.พ.ค. และ ช.พ.ส. เช่น การโอนสิทธิการรับเงินสงเคราะห์ครอบครัว ช.พ.ค. และ ช.พ.ส. การสอบถามยอดเงินกู้คงเหลือ การเปลี่ยนแปลงสถานที่ปฏิบัติงานของผู้กู้เงินโครงการสวัสดิการเงินกู้ เป็นต้น

4. ชาวเกี่ยวกับหนี้สินครู

วันที่ 2 กันยายน พ.ศ. 2562 สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงาน ก.ค.ศ.)⁶ ได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการทบทวนการดำเนินงานเงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครูและจัดทำหลักเกณฑ์และวิธีการให้กู้ยืมเงินทุนหมุนเวียน โดยมี นางจรีนันท์ เพ่งพินิจ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านกฎหมาย เป็นประธานเปิดการประชุม ณ โรงแรมบียอนด์ สวีท เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ซึ่งการจัดประชุมในครั้งนี้เป็นไปตามที่รัฐบาลได้มอบหมายให้สำนักงาน ก.ค.ศ. ดำเนินงานเงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครูในการแก้ไขปัญหาที่กระทบต่อคุณภาพในการจัดการเรียนการสอน โดยเงินทุนหมุนเวียนฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาและบรรเทาภาระหนี้สิน เป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ข้าราชการครู โดยการให้ข้าราชการครูกู้ยืมในอัตราดอกเบี้ยต่ำและหมุนเวียนกลับมาให้ข้าราชการครูได้กู้ยืมต่อไป จากการดำเนินงานที่ผ่านมา ตั้งแต่ พ.ศ. 2540–2558 ได้ให้ข้าราชการครูกู้ยืมรายละเอียด 200,000 บาท คิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 6-MLR-1 ต่อปี สามารถให้ข้าราชการครูกู้ยืมปีละ 500–800 ล้านบาท ต่อมา ตั้งแต่ พ.ศ. 2559–2562 จำนวนข้าราชการครูที่ได้รับการอนุมัติให้กู้ยืมลดลง โดยมีสาเหตุหลักคือ มีสถาบันการเงินที่เข้ามาช่วยเหลือแก้ไขปัญหาหนี้สิน มีระเบียบกระทรวงศึกษาว่าด้วยการหักเงินเดือนเงินบำเหน็จบำนาญข้าราชการเพื่อชำระหนี้เงินกู้ให้แก่สวัสดิการภายในส่วนราชการและสหกรณ์ พ.ศ. 2551 ที่กำหนดให้ข้าราชการครูมีเงินเดือนคงเหลือ 30% จากปัจจัยดังกล่าวทำให้การดำเนินงานเงินทุนหมุนเวียนไม่สามารถปล่อยกู้ได้ตามแผนที่กำหนด ซึ่งคณะกรรมการบริหารเงินทุนหมุนเวียนฯ ได้รับทราบและพิจารณาแล้ว จึงให้ข้อเสนอแนะ และให้ข้อสังเกตว่าควรมีการทบทวนการดำเนินงานเงินทุนหมุนเวียนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ซึ่งจะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อไป

วันที่ 11 ธันวาคม พ.ศ. 2562 นายอนุชา บูรพชัยศรี เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเปิดเผยว่า⁷ กระทรวงศึกษาธิการได้ประชุมร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกสค.) และคณะชูนุมสหกรณ์ครูไทย เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานถือว่าเป็นหน่วยงานที่มีผู้กู้ที่เป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัด สพฐ. กว่าร้อยละ 80 ได้รายงานสถานการณ์ที่เป็นอยู่ และในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกสค.) ก็ได้รายงานเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการสวัสดิการเงินกู้การฌาปนกิจสงเคราะห์ช่วยเพื่อนครูและบุคลากรทางการศึกษา (ช.พ.ค.) โครงการการฌาปนกิจสงเคราะห์ช่วยเพื่อนครูและบุคลากรทางการศึกษาในกรณีคู่สมรส (ช.พ.ส.) รวมถึงปัญหาการร้องเรียนเกี่ยวกับเรื่องหนี้สินครู ทั้งนี้สำหรับคณะชูนุมสหกรณ์ครูไทยที่ดูแลสหกรณ์ครูทั่วประเทศ ซึ่งที่ประชุมได้มอบหมายให้คณะชูนุมฯ ทำข้อเสนอ

⁶ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2 กันยายน 2562). การประชุมเชิงปฏิบัติการทบทวนการดำเนินงานเงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครูและจัดทำหลักเกณฑ์และวิธีการให้กู้ยืมเงินทุนหมุนเวียน. สืบค้น 23 มิถุนายน 2563 จาก https://www.otepec.go.th/th/content_page/item/2824-2019-12-02-07-14-03.html

⁷ “อนุชา” ถกวางแผนแก้หนี้ครูทั้งระบบ. (11 ธันวาคม 2562). เดลินิวส์. สืบค้น 23 มิถุนายน 2563 จาก <https://dailynews.co.th/education/746353>

เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาหนี้ครูที่ได้มีการรวบรวมความเห็นจากตัวแทนครูทั่วประเทศแล้ว และคณะทำงานจะนำแนวทางนี้มาวิเคราะห์เพื่อต่อยอดการดำเนินงาน โดยในกลางเดือนธันวาคม พ.ศ. 2562 คณะทำงานได้หารือร่วมกับธนาคารออมสินและธนาคารกรุงไทย ในฐานะเจ้าหนี้เพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหา รวมถึงข้อเสนอในการช่วยเหลือกลุ่มลูกหนี้ นอกจากนี้ที่ประชุมยังได้มีการหารือถึงกรณีที่ศาลปกครองกลาง พิพากษาเรื่องการหักเงินเดือน เงินบำเหน็จบำนาญข้าราชการ เพื่อชำระหนี้เงินกู้ว่า เงินเดือนสุทธิหลังจากหักชำระหนี้แล้วต้องเหลือไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ซึ่งถือว่าเป็นข้อจำกัดสำหรับผู้ปล่อยเงินกู้ และจะทำให้เกิดหนี้เสียมากขึ้น เนื่องจากการดำเนินการตามคำสั่งศาลดังกล่าว จะทำให้ธนาคารไม่สามารถหักหนี้ได้โดยตรง ผู้กู้ต้องเป็นผู้ชำระเงินเอง ดังนั้นเรื่องที่จะตามมา คือ วินัยทางการเงิน อย่างไรก็ตาม คณะทำงานก็จะยึดการดำเนินการตามกฎหมายแน่นอน

วันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2563 คณะกรรมการบริหารเงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครูได้มีมติเห็นชอบร่างหลักเกณฑ์และวิธีการให้กู้ยืมเงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครู พ.ศ. 2563 โดยได้เพิ่มวงเงินให้กู้ยืมรายละไม่เกิน 500,000 บาท จากเดิมที่ให้กู้ยืมรายละไม่เกิน 300,000 บาท และได้ขยายแหล่งหนี้ โดยครูสามารถกู้ยืมไปชำระหนี้บัตรเครดิตและบัตรสินเชื่อเงินสดที่มีอยู่ อีกทั้งยังขยายระยะเวลาการผ่อนชำระคืนเป็น 12 ปี หรือ 144 งวด จากเดิมที่ให้ผ่อนชำระคืนภายใน 8 ปี หรือ 96 งวด และยินยอมให้ผู้ที่เคยกู้ยืมและชำระหนี้เสร็จสิ้นแล้วได้กู้ยืมเงินทุนหมุนเวียนอีกครั้งด้วย ซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าวนี้จะปล่อยกู้ให้แก่ผู้ที่มีภาระหนี้สินสูงและปล่อยกู้ให้อัตราดอกเบี้ยต่ำ ซึ่งเมื่อ พ.ศ. 2562 สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ได้รับงบประมาณจำนวน 100 ล้านบาท และได้ปล่อยกู้ให้ครูไปแล้วประมาณ 5,000 คน มีเงินคงเหลือ 49 ล้านบาท และใน พ.ศ. 2563 ได้รับงบประมาณเพิ่มอีกจำนวน 51 ล้านบาท ดังนั้นขณะนี้เงินรวมทั้งสิ้นจากกองทุนหมุนเวียนช่วยหนี้ครู จำนวน 100 ล้านบาท⁸

วันที่ 8 มิถุนายน พ.ศ. 2563 นายณัฏฐพล ทีปสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เปิดเผยถึงความคืบหน้าการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูว่า ได้รับทราบรายงานโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินครู ซึ่งยังคงยึดหลักการเดิมที่เป็นโครงการ “ลดดอกเบี้ย ยืดระยะหนี้ให้ยาวขึ้น เพิ่มสภาพคล่องให้ครู” โดยเชื่อว่าแนวทางการแก้ปัญหาดังกล่าวจะเป็นแนวทางที่ดี แต่เนื่องจากตอนนี้ธนาคารออมสินได้ออกมาตรการพักชำระหนี้ให้ประชาชนเป็นเวลา 3 เดือน ซึ่งมาตรการนี้ข้าราชการครูฯ ได้รับสิทธิพักชำระหนี้ด้วยจึงอยากให้มาตรการพักชำระหนี้จากธนาคารออมสินเสร็จสิ้นก่อน สำหรับข้อสรุปการแก้ไขหนี้สินครูนั้น อาจต้องปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการและสถาบันการเงินอื่น ๆ เพื่อให้ครอบคลุมสิทธิประโยชน์ของครูมากที่สุด โดยหลังจากมาตรการพักชำระหนี้จากธนาคารออมสินเสร็จสิ้น ตนจะชี้แจงรายละเอียดข้อสรุปทั้งหมดให้รับทราบ เพราะการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูเป็นนโยบายสำคัญ ทั้งนี้ ข้าราชการครูฯ จะได้รับประโยชน์จากโครงการแก้ไขหนี้สินครูที่กระทรวงศึกษาธิการกำลังดำเนินการ⁹

⁸ เพิ่มวงเงินกู้ยืมกองทุนหมุนเวียนช่วยหนี้ครู. (21 มกราคม 2563). กรุงเทพฯธุรกิจ. สืบค้น 23 มิถุนายน 2563 จาก <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/862949>

⁹ ครูเป็นหนี้รอเฮ! เสมา 1 ถกแบงก์ มั่นใจฉลุย “ลดดอกเบี้ย-ยืดระยะ”. (8 มิถุนายน 2563). เดลินิวส์ออนไลน์. สืบค้น 23 มิถุนายน 2563 จาก <https://www.dailynews.co.th/education/778621>

วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2563 นายอนุชา บูรพชัยศรี เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะประธานคณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินครู เปิดเผยถึงความคืบหน้าการแก้ปัญหาหนี้ครูว่า จากการสำรวจเงินกู้ของแต่ละสถาบันทางการเงินพบว่า ครูเป็นหนี้กับธนาคารออมสินจำนวน 3.9 แสนล้านบาท ธนาคารกรุงไทยจำนวน 6 หมื่นล้านบาท ธนาคารอาคารสงเคราะห์ประมาณ 6 หมื่นล้านบาท และสหกรณ์ออมทรัพย์จำนวน 8.7 แสนล้านบาท ขณะนี้คณะทำงานได้หารือร่วมกับสถาบันทางการเงินที่เป็นแหล่งเงินกู้หลักของกลุ่มข้าราชการครู ธนาคารออมสิน ธนาคารกรุงไทย ธนาคารอาคารสงเคราะห์ เพื่อที่จะหาแนวทางช่วยเหลือเรื่องการชำระหนี้ของกลุ่มข้าราชการครู ซึ่งได้ข้อสรุปพร้อมกันแล้ว แต่ยังไม่สามารถเปิดเผยรายละเอียดได้ คาดว่าจะเริ่มใช้ได้ในช่วงเดือน กันยายนนี้ โดยในส่วนของกลุ่มสหกรณ์ออมทรัพย์นั้น ได้มีการหารือกับกรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อที่จะประสานงานในการหารือร่วมกับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจำนวน 109 แห่ง แบ่งกลุ่มสหกรณ์ออมทรัพย์ครูเป็น 3 กลุ่ม คือ 1. กลุ่มสหกรณ์ที่มีทุนมากกว่าหนี้ 2. กลุ่มสหกรณ์ที่มีหนี้มากกว่าทุน และ 3. กลุ่มที่อยู่นอกเหนือจากสหกรณ์จังหวัด โดยจะหารือภายในเดือนสิงหาคมนี้ เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาหนี้สินครูร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นแนวคิดเรื่องการลดดอกเบี้ย การจ่ายเงินต้น การพักชำระหนี้ เป็นต้น นอกจากนี้ได้หารือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ซึ่งกรมส่งเสริมสหกรณ์อยู่ระหว่างการปรับปรุงแก้ไขระเบียบของสหกรณ์ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ทั้งจะมีการกำหนดเป็นกฎกระทรวงเพื่อให้การดำเนินงานของสหกรณ์มีความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน อย่างไรก็ตามในช่วงที่ผ่านมากระทรวงศึกษาธิการ จะเข้าไปดำเนินการในเรื่องใดนั้น ค่อนข้างที่จะทำได้ยากเนื่องจากติดขัดข้อกฎหมายต่าง ๆ และเท่าที่ได้มีการหารือเบื้องต้นทำให้ทราบว่าสหกรณ์บางแห่งไม่สามารถลดดอกเบี้ยหรือพักชำระหนี้ได้ เนื่องจากสหกรณ์มีภาระที่จะต้องจ่ายเงินปันผลให้แก่สมาชิก อย่างไรก็ตามสิ่งที่กระทรวงศึกษาธิการกำลังขับเคลื่อนอยู่ในขณะนี้ คือ การแก้ปัญหาตั้งแต่เริ่มต้น เพื่อเป็นต้นแบบในการแก้ปัญหาหนี้สินกับกลุ่มอื่น ๆ ในอนาคต¹⁰

¹⁰ เจรจาแก้หนี้ครู 3 สถาบันการเงินตคผลึก. (2 กรกฎาคม 2563) **ไทยรัฐออนไลน์**. สืบค้น 20 กรกฎาคม 2563 จาก <https://www.thairath.co.th/news/local/1880772>

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. 0 2244 2070-2

Bureau of Academic Services

The Secretariat of the House of Representatives

Tel. 0 2244 2070-2

พิมพ์ที่ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร